

3327, 13/13

פרוטוקול

מישיבת ועדת החינוך והתרבות

שהתקיימה ביום שלישי,
9.12.58 בשעה 11.00

נכחו:

ש. סרטיץ - היו"ר	חברי הוועדה:
ס. זוארץ	
ת. טובי	
ח. יהודה	
ש. כסרית	
ד. הקסין	
ח. סגור-כהן	
י. קלנרוב	
א. רוזאל-נאור	
ד"ר אבידור - מנהל נאשק החינוך	מוזמנים:
מר ישראל - משרד החינוך	
מר יערי - משרד החוץ	
שאלות:	סדר-היום:
אני פותחת את הישיבה.	<u>היו"ר ש. סרטיץ:</u>

עלינו לסכם היום את דיוננו בשתי השאלות שהועמדו על סדר היום, לאחר שנמכל את האינטרומציה ממשרד החוץ. השאלה האחת - הצעת הארץ בסרטיים ברמנים, והשאלה השנייה - הבאת אמנים זרים לארץ והצדק הנגזרם על-ידי-כך לאמנים שלנו. בקשר לזה היתה גם שאלה נוספת - קשרינו עם חו"ל בנוגע ליבוא סרטים.

השאלה הנוערת ביותר כיום היא השאלה של הצעת הארץ בסרט הברמני, שמענו פה הסברים מהמשרדים השונים, וקבלנו חומר מבחן לפי בקשתנו, והיא אם לקצר את הדרך ולמסור לוועדה רק שתי החלטות המנחות בעצם את כל המשרדים, הדברים ייראו כדלהלן: ההחלטות אשר הן מה-9.2.58 אוטרות - לאסור הצגת סרטים מתוצרת ברמניה ותוצרת אוסטריה אשר נוצרו בשנות 48-58.

(ב) "להתיר הצגת סרטים נשפת הברמניה מקוסטרוקציה ברמניה עם ארץ אחרת שלא מתקופת השלטון הנאצי, בתנאי שאין להציג סרטים בעלי תכין נאצי או אוהד לנאצים."

בשאלת השאלה פה קוסטרוקציה, פפי שמענו ממשרדים שונים, בעיקר ממשרד הסנים, הדבר הזה לא הוגדר די צרכו, והם אינם יודעים כיצד לנהוג בעניינים אלה, לפן הם מסתמכים כיום בכטיה אחת, היינו תכין הסרט, אם הסרט איננו סרוי-נאצי או איננו נאצי ואין משתתפים בו שחקנים אשר שלפו פעולה עם הנאצים, הרי הם אינם רואים לפניהם דרך כי אם לתיר.

י"ד ש. פרסיץ: על שולתנו - איך הם קובעים שבסרטים אלו אינם מופיעים אמנים אשר שתפו פעולה עם הנאצים, הם אומרים, שהם צריכים לסמוך בעניינים אלו על האינפורמציה שהם מקבלים מהשגרירות של אותה ארץ, לאו דוקא משגרירות ישראליות. השגרירות לפעמים גם כן נותנות אינפורמציה אשר נשענת על האינפורמציה של האנשים במקום, והרעות הטוסמכת אוסרת בפה מלא שהיא לא תמיד משוכנעת שהדברים הנאמרים לשגרירות שלנו מתאימים לעובדות כמות שהן.

אשר לענין הצפת הארץ בסרטים גרמניים, אזי לגבי דידי גם סרט אחד מגרמניה זה יותר מדי, אבל כאשר אנחנו עומדים לדון בשאלה הזו בכל היקפה, אנו חייבים לדעת מה המצב המצוי הוא שבשנת 57-58 הותרו לייבוא 67 סרטים. רוב הסרטים אשר ייבואם אושר בשנת 1957, הגיעו ארצה רק בשנת 1958, וכך התעורר הרושם שבמשך החודשים האחרונים הארץ מוצפת בסרטים גרמניים.

מצער מאד שביקור הקהל בסרטים אלו עודד את היבואנים לבקש רישיונות, כי הביקור הוא גדול. בשבועות האחרונים אנחנו עדים לתגובות צבוריות קשות ונמרצות מאד, אשר להם גורמים שונים. קודם כל תגובה אישית. שנית, אם כי אינני יודעת אם זו אמת או לא, אבל מדברים כאילו התנועות האלו מודלקות ומושפעות על ידי יבואנים של סרטים מארצות אחרות, אשר רוצים לצמצם את היבוא הזה.

מאידך יש היום תגובות קשות מצד בעלי בתי הקולנוע הטוענים שהם נהגו לפי מיטב ההנחיות והדרישות של השלטונות בארץ. הם הביאו את הסרטים שלהם באישור, והם מוצגים באישור הרשות המוסמכת, וכל התנועה הזו הורסת אותם וגורמת להם בזק רב.

אני חושבת שועדת חינוך איננה בת-חורין לדון בשאלה הזו באופן חד-צדדי, אם כי כל אחד מאתנו כתקומם נגד היבוא התרבותי מגרמניה כיום, כי אנחנו חושבים שעדיין לא נשכחה השואה. אם כן, אני חושבת שאנחנו בדיוננו צריכים קודם כל לקבל אינפורמציה ממשרד החוץ על הענין הזה, ואנחנו צריכים להיות מוד רכים בסיכומנו בשתי מגמות. האחת היא עמדתנו לגבי העתיד, והשנייה, איך להסדיר את הענין עם הסרטים אשר הובאו לכאן באישור הממשלה מבלי שיהיה הרושם שהארץ מוצפת סרטים גרמניים.

אני מבקש את נציג משרד החוץ שיביע גם את דעתו בענין ייבוא האמנים הזרים, ואז אמסור בקצרה מהי עמדת הועדה בקשר לזה.

מר יערי:

בנוגע לסרטים, בדצוני מראש להודיע כי המדובר, עד כמה שיש צורך להביע את הקו שנוקט בו משרד החוץ, לא בסרטים מגרמניה, אלא סרטים בשפה הגרמנית. ביחס לסרטים מגרמניה, הרי ישנה החלטה, ואינני חושב לזה עומד לדיון כאן.

גם בחוגי משרד החוץ נבהלו לא פחות מאשר כל איש ואיש באופן אישי, מן הייבוא, מן ההצפה הזו שיש בה אספקטים לא דוקא של שפה גרמנית, אלא אספקטים של שפה זרה, ואספקטים חינוכיים שונים. אבל אי אפשר למשרד החוץ, אשר הוא צריך לשקוד על קשירת קשרים גם עם ארצות דוברות גרמנית, לצוד בהחרמה של מוצר מפני ששפתו היא גרמנית. אנו לכן בדעה שצריכים לשמור על החלטה כפי שנתקבלה אז, בהקפדת יתר מטעם ועדת הנקורת שהדבר לא יהיו דברי קלוקל, לאו דוקא מבחינה נאצית, אלא גם מהבחינה החינוכית.

מר יערי: בכלל ידוע כי בדברי ימי מלחמת השפות בארץ, היתה המלחמה בשפה הגרמנית עוד לפני היות באצים בעולם. ודאי שצריך להקפיד על היבוא הזה, באותה מידה שצריך להקפיד גם על ייבואם של סרטים בשפה אחרת, אבל אין אנחנו בשום פנים ואופן יכולים לצדד בדעה של החרמת מוצר, אפילו אם הוא מוצר חנוכי, מפני ששפתו היא גרמנית. כי לא יתוארו יחסים של קשרי חוץ עם מדינות דוברות שפה זו, אם ננקוט עמדה כזו שהשפה היא פסולה. יחד עם זאת, ישנה פרובלימה גדולה של המשתתפים בסרטים. משרד החוץ נושא באחריות גדולה בענין זה, ונושא אף בעול של בקורת על יותם אנשים המשתתפים בתוצרת זו. הוא בודק בכל מקרה ומקרה. אם אנשים אלו הם בעלי עבר באצית. הענין הזה הינו קשה יותר מכפי שהחלטה הזו מתארת לה, ומכפי שמתארת לעצמה הועדה אשר פונה אל השגרירויות או אלינו כדי שאנו נפנה לשגרירויות. בעצם ישנם מחמירים וישנם מקלים. המחמירים אומרים כי כל מי שהיה בגרמניה בשנים הללו, ולא סבל שם ענשים, חזקה עליו שהיתה לו נטייה באצית. המקלים אומרים כל מי שלא היה חכר ולא השתייך למישרין לנאציזם. אני הייתי מציע שתהיה ועדה אשר תקבל על עצמה את ההחלטה ואת ההכרעה בענין הזה. כמו-כן אני מציע שמשרד החוץ יעמיד חומר המכיל שמות, בפני הועדה הזו. אנחנו שוקדים עכשו על כנוס אוסף שמות של כל האנשים אשר עוסקים במקצוע הזה של הסרטה, או מופיעים בסרטים בכל הארצות, לאו דוקא בגרמניה. ישנם שחקנים אשר משחקים אכזבים בשפות אחרות, אבל עברם פסול יותר מאשר שחקנים המשחקים בשפה הגרמנית. אספנו כבר כ-600 שמות. גם דבר זה הוא קשה, כי אותם ליכלו לספק לנו את החומר אינם להוטים לקראת זאת, אך מצאנו מקור אחד, ובמצא עוד מקור אחד, ואני מציע שתהיה בפני אותה ועדה שתקום רשימה, מעין "רשימה שחורה" אשר עליה אפשר גם להוסיף וגם לגרוע, לפי ראות עיניה של הועדה הזו.

ואם מדברים ביאת, ישנה גם שאלה של הכשרת האדם. אם אדם מסויים, אפילו היה עברו מפוקפק, עשה אחר כך מעשה שיש בו משום חזרה בתשובה, אין האדם הנכון, לא השגריר ולא הפקיד אשר קשור בשגריר אשר יכול להחליט אם האיש הזה כשר לגמרי. אני חושב לכן שפתרון רציני ביותר יהיה בוועדה לקביעת אנשים, אשר לנגד עיניה יהיה החומר אשר משרד החוץ יספק לה, ותמיד, לגבי כל סרט וסרט יוכלו בצורה קלה ביותר לדון על כל איש המשתתף בסרט.

זוהי בקצרה עמדתנו.

היו"ר ש. פרסיץ: הרי קיימת ועדה צבורית לאיסור הסרטים על יד משרד הפנים, האם לא העברתם

לה את הרשימה הכוללת הזו?

מר יערי: הועדה הזו עוסקת בעיקר בבקורת הסרט עצמו, אבל הם פונים אלינו בשאלה בקשר לכל סרט, בעיקר הם פונים בשאלה לאחר שמתעוררת. אנו לא העברנו את החומר כי ראשית החומר עדיין אינו מרוכז כולו בידינו. במקרה שמתעוררת שאלה בקשר לשחקן מסויים או במאי מסויים אשר יצא לו שם, או השמועה אומרת שהאיש הזה היה באצית, הם פונים מיד אלינו ואנחנו צריכים לכחון את הענין ולברר אם אמנם כך הדבר, אבל אין ועדה העוסקת רק בענין הזה.

י. קלבנוב: הועדה אשר מוצעת פה היא אחרת מזו אשר בוחקת את הסרטים, ואנחנו צריכה להיות ועדה צבורית המורכבת מאנשים שהם מתמצאים קצת בהיסטוריה של הסרט בכלל

אני הבינתי שזאת עושה משרד החוץ.

היו"ר ש. פרסיץ:

י. קלנרוב:
משרד החוץ רוצה להרכיב רשימה של מאות אנשים, שחקנים או מסריטים אשר יש חשד עליהם שהם היו משתפי פעולה או פעילים מנועה הנאצית. את הרשימה הזו צריכים לבדוק ולבקר ולשים עליה את החותם כדי שיידעו מראש שבנשים אלה ואלה הופעתם בסרטים אסורה.

אני חושב שבאמת רצוי ליצור ועדה כזו, ואליה צריך לצרף אנשים אשר הם בדרך כלל בקיאים, או יכולים להיות בקיאים בהתפתחות הסרט בגרמניה וגם באוסטריה, וגם אלה אשר יש להם ידיעות על משתפי פעולה עם הנאצים בגרמניה עצמה ובארצות אחרות.

ש. כפרית:
אנחנו שמענו עד עתה שהמועצה הצבורית לבקורת על סרטים היא ממונה על התפקיד הזה.

מר יערי:
המועצה הזו מבקרת את הסרט רק מבחינת תכנון. אם מתעוררת שאלה בקשר עם אדם אשר משתתף בסרט, הם פונים אלינו על מנת לברר אם אמנם החשד הזה הינו מבוסס.

ש. כפרית:
לא ברור לי אבל, מה סמכות הועדה, ומה סמכות המועצה, ואם על ידי כך לא תוצר כפילות, שהאחד לא יידע מרעהו, שמענו שהשחקנים הנאצים מופיעים לא רק בסרטים גרמניים דוברי השפה הגרמנית, אלא הם מופיעים אף בסרטים דוברי שפות אחרות. איך תדע המועצה הצבורית למנוע את הדבר הזה? הועדה תהיה הבנדקת הראשונה? זה לא כל כך ברור לי. כישיבה הקודמת ערערת על ההרכב, שאלתי מי ומי במועצה, מיהם הכוחות המתכננים אשר יודעים ובטוחים ומוסמכים לקבוע זאת, לא ברור לי איך יפעלו שני המוסדות האלו, ואיך אפשר יהיה למנוע את הכפילות.

א. רוזאל-נאור:
כאשר רנו בשאלה הזו של סרטים, עמדו בפנינו שלש בעיות: היחס לגבי סרטים מתוצרת גרמנית ותוצרת משותפת; שחקנים בעלי עבר נאצי או בעלי עבר מסוקסן; ושאלה שלישית, סרטים שמבמתם היא טיהור השרץ,

הועדה הזו אשר מר יערי מזכיר כאן, צריכה כפי שהבינתי, לטפל בשאלת השחקנים, המסריטים, ויצרני הסרט, אבל איננה עונה על השאלה המבטחית של תכנון הסרט. בידי מי, איפוא, ישאר הדבר הזה? זהו ענין נכבד לא פחות מאשר ענין השחקנים, כי כיום המבטחיות היא להקשיר ולתת להם את הנושפנקא של אנשים טובים אשר הראו גדלות נפש בימים השחורים, דבר זה עלול להביא לנו תוצאות רעות מאד, יכול להיות סרט אשר בכוונה מיוצר על סהרת המשתתפים במונן אשן והמבנה תהיה להוכיח שהעם הגרמני לא טעו ולא חטא, אלא היה סדוט אחד אשר השתולל ועשה את מה שעשה על דעת עצמו, הצבור יראה את הסרטים האלו, וכתוצאה שלו יקבעו תכנים חדשים על העם הנאצי.

שאלה שניה, מהם אותם המקורות, מר יערי אמר באופן כולל ביותר, יש לנו מקור אחד ואנו מקווים לעוד מקור שממנו ישאבו את הידיעות על טיבם של השחקנים והיצרנים, מה מידת ההתמחות של המבטחיות של המקורות הללו? איך יקבעו בנחישות לשיטתית איך יתכן תהליך כזה, מהי מידת האבחנה ומידת האלימות שאיננה לתת מאה? מר יערי קול שאלונו שאמרה עליה כח תכנון, לא מן התעורר, מהו ההתאמת שאמנם אלה הצורקים, אם אפשר להחזיק זאת, המלי המה דקור, אם זה מליד משרד החוץ או ביחיד השגרירותיות של צרפת, איך שמייעמכיים מתנס על עיריית זרות, ומהי ההתמחות שהועדה יתת אינך טיבנותיה?

א. רוזיאל-נאור: שאלתי הנוספת היא - שאלת התוצרת הגרמנית והתוצרת המשותפת. באיזו מידה ניתן לבדוק את הדבר הזה. כותבים על העטיפות שהסרט מיוצר בשווייצריה למשל, מניין לנו הבטחון שהוא באמת מיוצר שם, והחברה היא שווייצרית, ואיננה מודרכת וממומנת על ידי גרמניה. איך אפשר לבדוק את כל הדברים הללו?

שאלתי האחרונה - הבינותי מתוך דברי מר יערי שזו איננה ועדה של המועצה הצנזרית, אלא ועדה של משרד החוץ, אך לא ברור לי אם היא כבר קיימת, או ההצעה היא להקימה, ואם להקימה, כיצד יקימו אותה; ומי?

ח. יהודה: עד כמה שהבינותי מתוך הדיון שנהלנו בבציה זו, המדובר היה באבחנה אם הסרט היה מקופרודוקציה עם גרמניה, תוכן הסרט וכשרות השחקנים. מדברי ההסבר התרשמתי כאילו הדיון הוא על השפה. אנחנו לא דברנו על השפה, ולא אסרנו על התרבות בשפה הגרמנית, שגם מתוך ההסבר הבינונו שדבר כזה הוא קשה לבצוע מאחר וזה קשור עם יחסי חוץ. אני אומר לכן, כי אנו בנקודה זו בדיוק באותה דעה, ואיננו מתנגדים לה. בנוסף לכך שמעתי בדברי ההסבר שקיים חומר מנחה, אבל הוא עדיין איננו מוכן. זאת לא הבינותי. נאמר גם כי אם כי קיימת המועצה לבקורת סרטים, כאשר מתעוררת שאלה בבעיה זו, פונים למשרד החוץ.

עד כמה שמוכן וידוע לי, כאשר מביאים לארץ סרט, יכולים קודם כל להביא את כל הפרטים אודות הסרט, ולא לחכות עד אם תתעורר השאלה, ואז נעמוד בפני בעיה מוגמרת. אפשר לעורר את השאלה הזו עוד לפני בוא הסרט ארצה.

דבר שני, אינני יודע מה מונע שנתוך המועצה הזו, יופיע נציג משרד החוץ עם החומר שבידו, יישב אתם וידון בכל הפרטים, ולפני בואו של הסרט יחליטו אם הסרט הזה כשר או לא כשר בשבילנו.

מר יערי: אני רוצה לברר את העניין. כל הקשור בתכנון החינוכי וההיסטורי של הסרט, אם זה סילוף או לא סילוף, זה מעניינה של המועצה, ובזאת אני אינני רוצה לנקוט עמדה, ואני חושב שהמועצה היא אשר צריכה לבדוק כל סרט, והיא לדעתי צריכה להקפיד על הבדיקה, כדי שלא נגיע להצפה של סרטים קלוקלים. אמנם יש לי דעה בעניין הזה, אבל אין זה מתפקידי.

אשר לוועדה. המועצה הזו אשר קיימת כיום, מורכבת מאנשי חינוך ואנשי ציבור אשר אינם בקיאים בשאלת התוצרת, ובשאלת המשתתפים בסרטים. ודללו צריכים להיות מסוג כזה של אנשים. כודאי שיכול להיות גם איש משרד החוץ בתוכם, אבל עד עכשו המועצה הינה בלתי תלויה מכל מיני אנשים. דבר שאני חושבו מבחינות מסוימות לברכה למועצה. על כן הצעתי שלא משרד החוץ יהיה הסמכות בעניין הזה, אלא תווצר ועדה, ואני חושב שאפשר להציע את זה לכנסת, אשר היא תטפל בבדיקת כשרותם של כל האנשים המשתתפים בכל סרט שהוא, לפני שהוא מגיע לוועדת הביקורת הקובעת מבחינת תוכן הסרט. דבר זה יכול להיעשות בנקל, כי כל סרט מופיע מיד עם כל שמות משתתפיו, והרשימה הזו נתנת בידי היבואן אשר יכול להציג את הרשימה הזו בפני הוועדה אשר היא תבדוק כל שם ושם, לפי הרשימה אשר נמציא לה. אני הייתי אומר כי בוועדה זו ישתתפו אנשי "יד ושם", אשר להם יש עניין מיוחד בעברם של אנשים מבחינת אי כשרותם. אני למשל לא הייתי מקבל על עצמי להחליט, לו גם על פי כל מיני אינפורמציות, במאה אחוז שאיש זה או אחר הוא נאצי או לא נאצי. דבר זה קשור באחריות רבה, אבל הוועדה אשר בה יישבו אנשים אשר סבלו במישרין, או אנשים אשר חשבו על זה, הם יכולים להחליט על פי החומה שאנחנו

מר יערי:
אשר לחשש שהושמע כאן, שעלולה להווצר על ידי כך כסילות, אני רוצה לומר כי לוועדה זו שאני מציע, אין שום ענין עם תוכנו של הסדר, דבר בו מטפלת המועצה הצבורית הקיימת.

בשאלת מהם המקורות, אין זו שאלה סודית, אבל כיון שאני רוצה להשיב את מקסימום היעילות מהמקורות הללו לשם קבלת האינטורמציה הדרושה, אינני חושב שיש צורך עכשו לסרוס אותם, כאשר נקבל את כל החומר, נניד, הנה מכאן ומכאן קבלנוהו, על כל פנים אחרי עמל רב ברור לנו שהנענו כיום למקור שעליו אנו יכולים לסמוך.

מלבנו:
הבעיה היא כי ועדה כזו איננה יכולה להיות תלויה באו"ר, הכנסת לא תיצור ועדה אלא אם היא תהיה קשורה עם איזה שהוא אורגן ממסלתי.

מר יערי:
אבל לדעתי זהו הסדרון.

היו"ר ש. פרמיץ:
מדוע המחלקה הזו או האנשים האלו המטפלים בענין הזה, ונראה להם שהם השיבו את החומר שהמקור הראשון, אינם יכולים לספק אותו לאותה הרשות או לוועדה המטפלת עכשו בענינים אלו. לא יתכן לדבר על כך שנרכיב ועדה צבורית. פה זו ועדה צבורית, בה לא יושבים אותם אנשים המוסמכים לדעת כל דבר ודבר הנוגע לענינים האלו? אם אדוני אמר שאריך היא להעביר את האינטורמציה הזו דרך המסגרת של "יד ושם", מדוע לא יעשה זאת משרד החוץ?

עלי גם להוסיף ולהגיד כי התרשמנו קשות מסיכול המכוונת בכל הענינים האלו, אצלנו יושבים אנשים המטפלים במשרד באותן שאלות אשר למעמים אפילו אינן קשורות ישיר לענינם, הצעתו של מר יערי היא להוסיף עוד אינטורמציה אחת אשר יעילותה תהיה מסוקפת מאד, מי יתנגד בעצם לכך שמשרד החוץ בכל זאת יעביר את החומר הזה במלואו לאותה אינטורמציה אשר תטפל בזה אחרי שהכנסת והממשלה על פי המלצת הכנסת, תקבע אותה, ודיא לדע כיצד לכוון את הענינים האלה על יסוד ההמלצה המתקבלת ממשרד החוץ?

מר יערי:
שום דבר לא מתנגד לכך אם אתם תחליטו כך.

היו"ר ש. פרמיץ:
פרוש הדבר שישנה הצעה לתת יחס לחומר הנבדק על ידכם והנמצא בידיכם כאלו חומר אשר אתם תבדקו אותו, בדרכים שנראות לכם, בדיקה נוספת, והחומר הזה ישמש הדרכה לאותה הרשות המוסמכת אשר תטפל בענינים האלה, האם אני צריכה להבין את הדבר הזה בצורה כזו?

מר יערי:
אם אנחנו נקבל את רשימות האנשים המשתתפים בסדר, ויושל עלינו לפרוק, אנחנו נעשה זאת.

היו"ר ש. פרמיץ:
אני עכשו רוצה לבקש אינטורמציה מהבין ההנהיגות הקיימות במשרד החוץ בקשר לייבוא והתרת ייבוא של לקוחות ואמנים מסויימים מן החוץ, קבלנו רשימה מלאה מאד, מאת מר ישראל, הרשות המוסמכת לייבוא אמנים זרים, אשר מסנה אנו למדים שתוך 18 חדשים הותרו הופעות של 20 אמנים או לקוחות זרות בארץ, מהם כאלה אשר הופלצו על ידי משרד החוץ כשהוא לעצמו רק בארבעה מקרים, רובם, חוץ מ-2 אשר הופלצו על ידי השגרירויות, למעמים שגרירויות משותפות כמו שגרירויות ישראל בצרפת, ושגרירות צרפת בישראל, או בשגרירות של אותה הארץ, הותרו, אם כי לא הומלץ עליהם על ידי איזה גוף צבורי שהוא פרוק לאסרן אשר רוצה למעמים על חשבונו הרשום להביא את האמנים האלו,

היו"ר ש. פרסיץ: מעניין שבכל מקרה שקשרד החוץ או שגרירות המליצה על ייבוא להקה או אמן, ניתן פטור ממיסים. אולם במקרים שהאמרגנים הביאו את האמנים באישורה של הרשות המוסמכת, הם שלמו מיסים במלואם. היינו חפצים לדעת מהן ההנחיות? האם יש פה שאלה של חילופי להקות ואמנים? או מהן ההנחיות המכריחות אותנו להביא גם אמנים אשר רמתם האמנותית והתרבותית איננה עומדת תמיד על גבה רב.

אני רואה ברשימה זו, כי להקת ה"פלטרס" אשר לא הצליחו בארץ, ואשר מר ישראלי הקדיש כמה מיליה בקשר עם הופעתם, הובאו לא רק בהמלצת שגרירות צרפת בישראל. אלא גם בהמלצת שגרירות ישראל בצרפת. והדבר מפליא. חוץ מזה אני רוצה לעמוד על כך שאין דומה אם מביאים להקה כמו סרתה גרהאם או שנטה ראו, ללהקות אחרות, כי זוהי רמה אשר יכולה לתרום הרבה ללימוד המקצוע, או אף להנאת הצופים, פה נזכרות להקות שאנחנו איננו יכולים להביין מדוע ולמה הובאו? האם הארץ לא יכולה לתקיים מבלי ייבוא אותן להקות בשעה שהכספים המוצאים על האמנים האלו הם בלי ספק בורמים נזק לתיאטרות ולאמנים שלנו? הייתי חפצה לדעת מה בפיכם על העניין הזה.

מר יערי: באמרו בבר-הבריים על ידי מר ישראלי על הפוליטיקה של הועדה הבין-משרדית אשר מאשרת הבאת אמנים. משתפיה בוועדה הזו ב"כ כל מיני משרדים. אני אינני יושב שם זמן רב, ואינני יודע עד כמה ואם היו חילוקי דעות בעניין אישור הבאת אמנים. אשר להמלצת משרד החוץ, אני רוצה בשעה שאתם מעיינים במסמך הזה של האמנים אשר באו לארץ, כי תעיינו יחד עם זאת במסמך אשר ניתן לכם על ידי מר ישראלי, בשעה שהוא הופיע כאן, על מנת שתוכחו לדעת מהם האמנים או מהן האימפריות האמנותיות. אשר הוצאנו לחו"ל.

היו"ר ש. פרסיץ: לא קבלנו את החומר הזה.

מר יערי: אני אמציא לכם את החומר הזה, אשר יהיה עבורכם מאיר עינים. ואז דומני אם תעשו חשבון עוד יגיע להם, כי העניין בנוי על הדדיות. אם אנחנו רוצים להוציא מתרבות ישראל, וישראל עכשו היא לאו דוקא המרכז והמקור של התרבות שנוצרת כאן במדינה במשך השנים האחרונות, אלא היא המרכז של תרבות ישראל במשך דורות. אם אנחנו רוצים להמציא ולקשר את זה עם הארצות בעולם, אנחנו מוכרחים לקבל גם מהם, אבל יש גם שאנחנו טועים, אנחנו שוקלים שכל האמנות המובאת תהיה מהסוג הטוב ביותר, אך טועים לפעמים, כי אנחנו סומכים יותר מדי על הצלחה קודמת של להקה זו או אחרת, ואחר כך מסתבר שהיא נכשלת. אנחנו הוצאנו במשך השנה הזו הרבה יותר לארצות חוץ, ולפעמים ניתן לנו אשראי בעינים עצומות. אני עצמי עשיתי את הדבר הזה בחו"ל, לא פעם נכנסתי למוזיאונים והצעתי שיציגו את הציור הישראלי, טענו כי רוצים לראותו תחילה, אמרתי עליכם להאמין לי, ואמנם האמינו לי. ההצגה במשך השנה האחרונה תערוכות של ציור בכל ארצות תבל כמעט, פרט לכמה ארצות נאסיה ואפריקה שלשם עדיין לא הגענו, ופרט לארצות במזרח אירופה. הצגנו תערוכות של ציורי ילדים על נושאים תנכ"יים כמעט בכל ארצות אירופה ואמריקה. הילדים שלנו מציינים יפה מאד, והם אוהבים לצייר דוקא את התנ"ך, וזה נושא גדול. הצגנו תערוכות ארכיאולוגיות בכמה ארצות. ייצאנו כמה אמנים מהארץ, ובכל פעם יוצאים אמנים לנו לכל מיני ארצות, ואנחנו מעונינים כמובן לייצא אמנים טובים, אך לא תמיד עולה הרצון הזה שלנו שלא ייצאו אמנים שאינם טובים, וישם רוצים שהם יביאו את השיר שלנו לארצות העולם, אנו מחוייבים גם לשמוע את השיר של העמים האחרים. מוסיקה ישראלית נהגנה כמעט על ידי כל התזמרות הטובות של אירופה ואמריקה בשנה זו. כל השאלה הזו בנויה על הדדיות. אם אנחנו רוצים בקשרי תרבות, ואנחנו רוצים בזה כי אלה הם הקשרים החשובים ביותר עם ארצות חוץ, עלינו לא רק לייצא אלא גם לייבא.

מר יערי:
אנחנו כאן מאושרים כמו כן שהקהל שלנו הוא "בר-קבול". זה איננו בכל ארץ וארץ, לא בכל הארצות הקהל להוט לאמנות לשעשוע ולבידור כמו בארצנו. אנחנו בענין זה ברי-מזל ומאושרים שאנו יכולים לקבל, אבל רק לקבל ולא לתת, ודוקא כשמדובר בארצות אשר שם אין בית-קבול כמו אצלנו, זה בלתי אפשרי. על כן ההמלצות של משרד החוץ נאות בעיקר מתוך הראיה הזו של קשרי תרבות שאנו מוכרחים לקשור.

אשר לכסף שמוצא, נדמה לי שהאינטרסיות עליהם המליץ משרד החוץ, לא הוצא עליהם כסף בכלל, השנה היה בשלון בשטח זה, אבל ישנם גם אמנים המותרים על רווחיהם.

זהו המצב. אם אנחנו רוצים בקשרי תרבות, אנו מוכרחים שתהיה הדדיות בשטח זה. כי על יסוד זה יש לנו דריסת רגל בכל הארצות.

היו"ר ש. סרמייץ:
אני מודה למר יערי על דברי ההסבר. אני חפצה להניח שאחרי ששמענו את ההסברים של נציג משרד החוץ בענין זה, נוכל להחליט בנדון.

א. רזיאל-נאור:
מסתבר מדברי מר יערי שבקשרי התרבות ההדדיים הללו, הצגנו תערוכות של ציירים, והשמענו יצירות מוסיקאליות של מלחינים ישראלים, האם גם התיאטרונים והאמנים הבודדים שלנו הוזמנו להצגות באותן הארצות, ובאיזה ארצות?

מר יערי:
השפה העברית איננה נשמעת בארצות העולם, וזוהי הבעיה. כי השפות של אותן ארצות נשמעות אצלנו, אמנם הוזמנו תיאטרות לחול וגם התזמורת הוזמנה. זוהי טרונליסטה בה אנחנו מתלבטים ועושים את מה שיכולים לעשות. היו גם ספטיבלים בהם השתתפו ה"קאמרי" ו"הביטה".

היו"ר ש. סרמייץ:
בזמנו התיאטרון של שרה ברנרד למשל, היה עובר את כל ארצות התבל, ולאנו דוקא ארצות אשר כהן שומעים את השפה הצרפתית.

י. מלבוני:
גם לתיאטרון זה היו הולכים יודע צרפתית בלבד.

היו"ר ש. סרמייץ:
אנחנו נקבל ממשרד החוץ רשימה של ביקורי או הזמנות להקות האמנים שלנו בעולם, ואז נראה את מידת ההדדיות.

השאלה הנוערת ביותר היא שאלת המרטיים. אנחנו כולנו הושפענו לרעה על ידי ריבוי סמכויות בענין זה, וכולנו שאלנו האם לא היה טוב לו היתה רשות מוסמכת אחת לעניינים אלו, המדוכזת במשרד החינוך, אם חפצים לשתף עוד אנשים, ומשר לעשות זאת באותה שדה כמו המועצה הצבורית הקיימת ליד "קול-ישראל", או אם חפצים להצמיד מועצ צבורית לועדה הבין-משרדית הזו, למען דעת קהל ושתוף פעולה עם צבור אחר, או למילא יכולה להתקיים מועצה צבורית אחת, אבל רשות מוסמכת צריכה להיות אחת.

האם אתם תומכים בדעה זו, שאני כמו כן הוצא אותה מהסרוטוקולים, מאחד ורוב החברים דברו על כך, אם כן חדבר, אראה ז פאחת ההמלצות שאנחנו בעביר בקשר לבעיות האלו לכנסת.

היו"ר ש. פרסיץ: דבר שני הוא שאלת הסרטים הגרמניים. אנחנו לא נצטרך להמליץ על איסור בפני המישלה, כי אינם מיבאים לארץ סרטים שנוצרו בשנים 33-45. אנחנו צריכים לתת יחס לסעיף השני של החלטות הממשלה המתיר קופרודוקציה, אבל אינם יודעים איך נוצרו בצורה משותפת.

קבלתי ידיעה שהובא סרט מסויים, אשר גם כן נאמר שנוצר בצורת שיטה משותפת. מה פרוש הדבר? הסרט נוצר כולו כרובו בגרמניה, אבל הארץ והמשלוח לארצות התיישבות נעשה בארץ אחרת, ולשם זה הוקמה חברה להפצת הסרט בארץ אחרת, והיא הפיצה את הסרט הזה. על הסרטים האלו רשום שהם הוצאו ומופצים באופן משותף. לי נראה שדברים אלה הם פסולים.

קבלתי הצעה מרחיקת לכת בעניינים אלו, מסיעת חרות בוועדה, ואני חפצה להקריא אותה. הם מציעים לאסור ייבוא סרטים אשר ייצורם המלא או החלקי הוא בגרמניה, או שהשתתפה בהם באיזו צורה שהיא חברה גרמנית. לי נראה כי בצורה זו לא נוכל לקבל את ההחלטה. אנחנו יכולים לאסור ייבוא של סרטים אשר ייצורם הטלא הוא בגרמניה, או שייצורם החלקי נעשה בשיתוף פעולה של אנשים או חברות או שחקנים אשר באיזה אופן שהוא חשודים כי שתפו פעולה וכו'.

אמכיר כיצד אני רואה את הדבר. נניח שסופר גרמני כתב סצנריו מסויים בשביל סרט. נניח שבסטודיו גרמני, שחקנים גרמניים, ובחלקם שחקנים זרים, יצרו את הסרט הזה. לדעתי סרט זה הוא אסור להפצה בארץ, גם אם ההפצה תיעשה דרך שווייצריה או אוסטריה או ארץ אחרת, מה יהיה דינו של סרט אשר כתב אותו סופר גרמני, או אשר סטודיו שווייצרי הציג אותו בהשתתפות שחקנים גרמניים שאינם נאצים, ואשר יוצר מחוץ לגרמניה והחברה אשר יוצרת את הסרט הזה היא בעלת הון משותף, גרמני ושווייצרי, או גרמני אוסטרי, האם מותר להביא סרט כזה או אסור? אני אומרת להביא, אבל בצמצום רב, אני הייתי אומרת, ייבוא של סרטים כאלה כ-1% מכל הסרודוקציה. ולא מסני שאני צמאה לדאות את ה-1% הזה, אלא מסני שיטנם יחסים אשר נוצרו עם ארצות אחרות, ואיננו יכולים להרשות לעצמנו את הלוקוס הזה. לאסור גם אם הסרט נוצר אטנם בשם הגרמנית אבל על ידי אנשים כשרים ובחברה בעלת הון משותף. זהו דבר שעליו אנחנו צריכים לתת את דעתנו.

שאלה אחרת היא, המועצה הצבורית אשר מר מליין ייצג אותה בפנינו, טענה - אנחנו איננו יודעים מה זה קופרודוקציה. סיעת חרות מגדירה את הדבר הזה באופן מורחב מאוד. איסור ייבוא סרטים אשר בייצורם השתתפו גרמנים באיזה תפקיד שהוא, כגון מסיק, במאי, מלחין, שחקן וכו'. זוהי הצעה מרחיקת לכת ואנחנו לא נוכל לקבלה בצורה כזו. אם תוכנו של הסרט הוא כשר, אם השחקנים כשרים, ואם הבמאי כשר וישנו שיתוף פעולה של גוסיים כשרים, גם כן אסור להציף כזה את הארץ. מה פרוש להציף את הארץ? האם 50 סרטים תוך שנה ייבאו זוהי הצעת הארץ? אם אומר כן, אזי אני חפצה לתת לאותה רשות מוסמכת אחת שתקום בצורה זו או אחרת, הנחיות, פרושו של דבר, אנחנו יכולים להמליץ בפני הכנסת והממשלה לתת את ההנחיות, ואז אנחנו חפצים לומר, לתפוס את הרע במעוטו, לעקור אותו מהשרש. מהו, איפוא, לתפוס את הרע במעוטו?

המועצה הצבורית אומרת, תאפשרו לנו לאסור. תאפשרו לנו להיאחז במשהו, אנחנו צריכים לשקול ולתגיד מהו המשהו, אנחנו, איפוא, יכולים להכניס הגבלות שונות אשר אחת היא - האינפורמציה הטלאה של משרד החוץ, שכל המשתתפים, גם החברה גם האנשים המשתתפים את הפעולה הזו לא שתפו פעולה עם הנאצים. מה אנחנו יכולים לעשות יותר?

היו"ר ש. פרסיץ:
אנחנו יכולים לומר שאנחנו בארץ
הזו היינו רוצים בכלל עד כמה שאפשר
למעט בסרטים גרמניים אשר מעוררים בקרבנו עכשו אסוסיאציות קשות
מאד עליהם איננו יכולים לתגבר, ואנחנו מציעים להגביל זאת
לאחוז מסויים, מהו האחוז? אנחנו יכולים גם לומר שאנחנו יכולים
להטות את המבט לסרטים תרבותיים מסדרה ראשונה, אשר יש ביבואם
לארץ תרומה לתרבות ולחינוך, וגם זה במעוט שכמעוט, ואת כל
הסרטים האחרים לאסור. אני אינני רואה לפנינו דרך אחרת, והמדובר
לגבי הבעיה כולה.

ישנה עוד בעיה אקוטית, בארץ הצטברו
היום 67 סרטים, נשאלת השאלה, מצד אחד בעלי הקולנוע צועקים כי הם
הביאו את הסרטים האלו אשר אושרו מטעם המועצה, ואם האפשרות להציג
אותם כאן הורס את מצבם לחלוטין, זהם אינם דואים איך אפשר לגרום
להם את הנזק הזה, ויש משהו בזה, סוף סוף האנשים האלו הביאו
את הסרטים הללו באיסור, נשאלת השאלה איך לצאת מהמצב הזה?

אינני נמצית עם מבקרי הקולנוע, ואינני
יודעת מהו הרבה ומהו מעט, כאשר אמרתי להתייר הצגת סרט אחד לחדש,
על מנת לתת להם תוך שנים מספר להציג את כל הסרטים שברשותם, אינני
יודעת אם זוהי הצעה מעשית, אינני יודעת אם סרט המדונה בקוסטא במשך
4-5 שנים עדיין שווה משהו, ואיך הקהל פתיחם לזה, על כן כאשר אנחנו
מדברים על הבעיה הזו עלינו לקחת גם גורם זה בחשבון מלבד הגורם
התרבותי, כי דבר זה יכול להביא אחריו תוצאות כלכליות מסויימות.

אולי אוכל בעניין זה להיעזר גם בדעתכם,
כי אנם היודעים את היחס של הקהל לאקטואליות של סרט, או שנצטרך גם
לשקול את דעתם של בעלי בתי-הקולנוע כדי לדעת איך לכלכל את הדבר הזה.

ה. מנורי-בתור

אם נסתכל על העניין מתוך טובתם של
המעטים, ונשכח את החינוך הדור, נעזור
בכך לחשכיה מהדור הצעיר שלנו את אותה התקופת אשר עברה על עמנו,
אצלנו נוהגים לשעטועים ולבידור, באופן יחסי, יותר מאשר בכל מקום
אחר בעולם, אל לנו להיגרם הידים על האינטרס של בעל הקולנוע, והשכוח
שבכל זאת בסרטים האלו יש משהו הקורם לנו לצער אשר לצערנו שכן
עדיין את אשר עשה עמלק, והולכים לסרטים האלו כי הם מושכים יותר,
בעיקר כאשר אלו הם סרטים מלחמתיים כמו "כפירי-אריות", אם
השאלה היא שאלת מצבם של כמה בעלי בתי-קולנוע או עובדים, אל נביא
בחשבון מצב זה למען הקלה בשטח זה, אל לנו להשאיר ולו גם סרצה
קטנה, כי ישנם אנשים המתעלמים מכל מה שנעשה לעם היהודי, ביניהם
גם אנשים אשר בעצמם נסגעו וכיום הם מחפשים רק את טובת עצמם,
אם אנחנו בתור ועדת החינוך נתעלם מכל זה, עם כל ידיעתנו שדור
המדונה דבנות צעירים שכן כבר את העבר, אנחנו נסייע להשכחה זו,
אל לנו להשאיר סרצה, ולו אף קטנה, בהתחשב עם אינטרס זה או אחר,
עלינו לא לשכוח שמרצות אלו מרחיבות,

אני חושב שעמדת ועדת החינוך צריכה
להיות, מניעת כל סרט גרמני, גם אלה אשר הובאו כבר לארץ, כי הנזק
מהלכת הצגת סרטים אלו יהיה הרבה יותר גדול מאשר הנזק שייגרם
לבעלי בתי-הקולנוע על ידי איסור הצגת הסרטים,

א. רזיאל-נאור:

אני אינני מתכוונת להעניש את בעלי בתי-הקולנוע, כי לא עכברא גנב, אלא חורא גנב. מה קורה כאשר מתנפל ארבה על החקלאות, או אם קורה שטפון, מטכסים עצה ומוצאים דרך לחלץ את הנפגעים מהצרה. הנמשלה צריכה לתת את דעתה על הבעיה החינוכית הקשה הזו של היתר ייבוא סרטים גרמניים. ואז היא תמצא דרך לעצור לאותם 100 בעלי בתי-קולנוע להתגבר על הגרעון בצורה זו או אחרת. אין זה עניינה של ועדת החינוך יש לשם כך ועדות כספיות היוועות איך לטפל בעניינים כאלה, וזה איננו יכול להיות אמת-מידה לבחינת הבעיה. סוף כל סוף אנו רואים כי אין זו התעוררות רק של פלוגי חבר-כנסת אשר הביא את הבעיה בפני חברי הכנסת, אלא גם בצבור עובר הלך רוח נגד זה. אפשר, איפוא, לפרש ולהגיד שיש איזה כוח העומד מאחרי זה. אפילו אם לקבל את ההנחה שחברת ייבוא מסויימת עוזרת, מתוך ענין פרטי שלה, לעורר את האנשים משכחתם, יש לברך על כך. אני חושבת שועדת החינוך, תפקידה הוא לדון על הרעיה בשלמותה, מבלי להכנס לפרוט המקיף הזה של הפסדים של בעלי בתי-קולנוע. קראתי את גילוי הדעת שלהם בעתוננים, והם נאמת נמצאים במצב לא טוב, אבל כאשר הם הביאו את הסרטים הם חשבו רק על חשבון הרוח. לא חשבו על כך שגדל דור חדש בארץ, מה הם יודעים על השואה ועל כל מה שעבר. מצד אחד מדברים על התודעה היהודית, ומצד שני יציפו את הארץ בסרטים האלה, והשפה הגרמנית בעקבותם הופכת להיות שגרה בפני הילדים האלו. ביסויים שונים המושמעים בסרטים הולכים ונקלטים בפני הילדים, אין לנו שום צרך שמלת חיבה או גדוף תהיה דוקא בשפה הארורה הזו.

אני חושבת שחמור מאד יהיה אם בתיחם בצורה כזו של סלחנות וותרנות ורצון טוב על מנת לצאת מהמכונה בה אנחנו שרויים. לכן ההצעות אשר הוצעו על ידי סיעתנו, אינן מרחיקות לכת, אלא עונות לשאלה.

ב. הקטין:

אני חושבת שמלאכתנו בחלקה נעשית עכשו על ידי החיים, אנחנו קוראים בעתונות שמעמידים נשמרות על יד בתי-הקולנוע.

כאשר הועברה אלינו ההצעה של ח"כ שופמן בנוגע לבעיה זו, היה על כך דיון ראשון אשר בעקבותיו צריך היה לסכם. היו"ד הציגה בפנינו למעשה שתי בעיות. בעית הסרט הגרמני והפצתו בארץ, והבעיה הכלכלית של בעלי בתי-הקולנוע. מה שהועבר אלינו איננו הבעיה השנייה, אלא הראשונה. בכל זאת נדמה לי שאנחנו צריכים ללכת בעקבות אותה המגמה אשר נשמעה בכנסת, שמעכירים את ההצעה הזו כדי לסכם את הנושא הזה בוועדת החינוך. אם כך נראה את הדבר לא נוכל לדון כעת בשאלת מצבם של בעלי בתי-הקולנוע, ואני גם מציעה לו לעשות זאת. אנחנו צריכים להסתפק בסיכום של הצד הראשון והיחיד אשר הועבר אלינו לסיכום.

אחזור אולי על דברים שאמרתי בישיבה הקודמת. סרטים מתוצרת גרמנית לא להביא לארץ. כמו-כן לא להביא לארץ שום סרט בשפה הגרמנית אשר בו משתתפים שחקנים או יצרנים או איזה שהם גורמים אחרים גרמניים. היו"ד הציעה לנו הגבלות באיסור, אז צריך לשבת ולמייין אותן. נוסף לכך הציע ב"כ משרד החוץ לקבל את הרשימה של האנשים אשר אינם באים בחשבון להשתתפות בסרטים המובאים לארץ וכו'. דעתי היא שאנחנו לא צריכים לדון בצד השני של המטבע, למרות זאת שאיננו מתעלמים ממנה. יכול להיות שגורם מסלתי זה או אחר יצטרך לדון בזה, ולא אנחנו.

ש. כפרית:

אני רואה לפני את ההחלטות של הממשלה, אבל הן אינן עונות לכל המסקנות, אם גם אינן סופיות, לפי דוח הדברים שלנו בוועדה. כאן אין פרוט מלא.

הי"ד ש. פרמיץ:

בהמשך החומר הכל מוסבר.

ש. כפרית:

לדעתי שתי המסקנות האלו אינן מספיקות. אני חושבת שלא נוכל לקבל הצעה קיצונית כפי שהציעה סיעת חרות, אני מציעה לבחור בוועדה מצומצמת אשר תקבע הנחיות יותר מפורטות מאשר הובאו כאן, ותביא אותן לוועדה.

ת. טובי:

אני מאד מכבד ומבין לרוחם של אלה אשר מפגינים בתל-אביב ובמקומות אחרים נגד הצגת הסרטים הגרמניים, ותובעים שיסירו אותם. אני מבין את הרגשותיהם הנובעות מסלידה לגאזים, ומזכרונות של התעללות וזוועה. אני חושב שבסיכום הדברים שלנו כאן עלינו להחליט להתחשב בהרגשות האלו. הסרטים אשר הוצגו, או כי אני לא ראיתי אף אחד מהם, בעיקרם פסולים, ולא רוקא בגלל שפתם. סרטים אלה הם זולים מבחינת תוכנם אשר אין להם רקע לא תרבותי ולא סוציאלי. הם במלוא מובן המילה סרטים קלוקלים. ביניהם יש גם כאלה שיש בהם נימה של סיהור הגאזים. ולדעתי עצם התוכן הזה הוא בלסוד המעורר את הסלידה והמחאה המוצדקת. מה שאנחנו צריכים לעשות, לדעתי, הוא קודם כל לבקר את מה שהמועצה הצבורית הרשתה להציג בארץ לא רק בשפה הגרמנית, אלא גם בשפות אחרות. סרטים שלדעת הצבור הם פסולים. רק לפני שבועיים הוצג סרט בשפה האנגלית, אשר לאחר מחאה ותביעה מצד הצבור, ופניה מצד הממשלה, שר הפנים התערב וקצצו קטעים מהסרט הזה. קורות תקלות ממין זה בעבודת המועצה. שמעתי גם מפל חברי כנסת שנוכחו במועצה הזו ואשר ראו איך בודקים את הסרטים, שהעידו שאלו כלל אינם מתחשבים בתכין של הדברים אלא שמים לבם יותר לכל מיני קטוטים, הסרחה החיצונית של הסרט וכו', וזה הקובע.

אנחנו כאן לכן צריכים קודם כל

להביע את דאגתנו על כך ולהציע שיבוקרו אותם סרטים בהם ישנה נימה המסחרת את הגאזים ומעוררת על ידי כך את זעם הצבור ומחאתו. איננו חושב שהוועדה יכולה או צריכה לאסור סרטים בגלל שפתם, לדעתי שפה, ולו גם שפתה של מי שיצאו ממנו כל מיני זועות לגבי כל מיני עמים, מבטאת לא רק את הזועות אלא גם את התרבות, והמסורת האנושית של כל עם ועם, ואנחנו צריכים לכבד אותה. אין לאסור, אפוא, סרט בגלל שפתו אלא בגלל תוכנו.

ד. צברי:

היה כבר דיון על נושא זה, והבענו כבר את דעתנו, ואם אנחנו עכשו מטפלים שוב בעניין הזה, בעקבות דברי נציג משרד החוץ, זה אומר שאין זה יהיה כל כך קל לפתרון. כבר נאמר כאן כי שפה איננה סיבה לפסילת סרט. בארצנו דוברים הרבה גרמנית. אם נעשה חיסול כמה מדברים אצלנו בשפות זרות בכלל נמצא כי 40% מאוכלוסייתנו דוברים גרמנית. אין ספק שהכעיה הזו היא חמורה מפני שאסור לנו לשכוח את אשר עשה עמלק, אך מתקיימות עכשו הפגנות בהם אין המפגינים מבחינים בין טוב לרע, אלא דוברים גרמנית, בשכילים זה פסול. לא זוהי הכעיה, אלא ישנה עוד כעיה נוסף לבעיית השפה, כל עניין הקשרים שאנחנו מעוניינים בהם.

נאמרו פה דברים נכונים, נאמר כי

צריכים להיות כאן שלשה דברים. שהטפול בעניינים אלו יהיה מרוכז ביד אחת, דבר שני יהי בבחירה ובבדיקה צריכות להיות שתי דרגות, הגעיה הכספית לדעתי, אין מתפקידנו לדון בה, אם כי זה חשוב. אשר לסרטים אשר כבר הובאו, אני חושבת שנכשלו בדברים, וצריך לכן לבדוק מה אשר להציג ומה שנחוץ לגניזה, יגבזו, וחלק לשלח. היינו, בדרגה הראשונה יש לבדוק את העניין מבחינה טכנית, בדרגה השניה לדעתי, צריכה להיות ועדה אשר תבדוק את עניין תוכן. לצערנו אין בדיקה מספיקה על תכין הסרטים. בוועדה הזו צריכים לשבת מחנכים

ד. צברי:
אנשי צבור והוגי דעות אשר עניין המדינה שלנו והתפתחותה קרובה להם, ויש להם מה לומר בעניינים אלו. הם צריכים לקבוע את התוכן, יכול להיות סרט אשר נוצר אמנם בשו"צריה, בהשתתפות שחקנים כשרים וטהורים, אבל התכין איננו מתאים, לא צריך להתיר סרט כזה. הועדה הזו צריכה לטפל בכל הסרטים כדי שיפסק ייבוא הסרטים הפסולים מכל הארצות.

היו"ר ש. פרסיץ:
זה לא נאמר לנו, ועל זאת לא נוכל להביע את דעתנו.

ד. צברי:
אני תומכת בהצעה שתתמנה ועדה מצומצמת אשר תעבד את הדברים, תקבל את ההנחיות של ההוצעה הממשלתית, תוסיף את אשר תוסיף, ותרחיב את השאלה.

י. סלבנוב:
אני חושב כי הנושא שלנו לדיון איננו עניין בדיקת הסרטים אשר הובאו לארץ, לא השאלה של ייבוא סרטים והפצתם בארץ. עניין בדיקת הסרטים לפי תרומם זה עניין המועצה. היא קיימת ואין זה נושא לדיון הנוכחי. עלינו רק לקבוע אילו סרטים בשפה הגרמנית מותר להביא לארץ. זוהי השאלה עליה אנחנו צריכים לתת את דעתנו. ההנחה הראשונה היא שבדרך כלל אנחנו לא אוסרים הנאת סרטים בשפה הגרמנית, אבל אפשר להתירם כפוף לארבע הגבלות. הגבלה במספר, אפילו סרטים אלו הם הטובים ביותר מבחינת תכנם. כי בדרך כלל השרשת השפה הגרמנית בארץ בתקופה הנוכחית איננה רצויה לנו. אם מישהו יבא לארץ וירצה לפתוח סה בתי-ספר בשפה הגרמנית או לייסד תיאטרון בשפה זו, לא נתיר כי השפה איננה רצויה אצלנו. עצם קביעת המספר צריך להיעשות בהתייעצות אחרי שנשמע את דעת האנשים העוסקים בהנאת סרטים. נדע כמה סרטים מביאים במשך השנה אשר שפתם היא אנגלית, או צרפתית או רוסיית וכו'. לפי זה נקבע בהגבלה ידועה את מספר הסרטים בשפה הגרמנית.

הגבלה שניה צריכה להיות שהסרטים לא יוצרו בגרמניה בשלמותם או בחלקם. הגבלה שלישית, אם כי נוצרו מחוץ לגרמניה לא היתה בהם השתתפות הון גרמני. הגבלה רביעית, אם לא השתתפו ביצירת הסרט או בהפצתו, אנשים או חברות אשר הם כלולים ברשימה השחורה אשר תאושר על ידי הועדה המוצעת, ועדה לבדיקת כשרותם של אנשים מבחינת שתופם או היותם נאצים.

כפוף לארבע הגבלות האלו לדעתי יש להתיר הנאת סרטים גרמניים. בדיקת התכין איננו שייך לדיון שלנו. המועצה צריכה לבדוק את זה.

מתוך ההצעה הזו ברור שיש חשיבות רבה לועדה הצבורית הזו אשר הוצעה. אני חושב שהועדה הזו צריכה להיות קיימת בתור ועדת משנה או ועדה מקבילה על יד המועצה לבדיקת סרטים, שאליה יובאו הצעות ואינפורמציה מטעם משרד החוץ, כדי שהיא תוכל להרכיב רשימה שחורה.

פ. זוארץ:
ברצוננו לשאול, האם קיימות הגבלות למשך זמן הופעתו של הסרט, או שמגיחים לו שיסתובב בלי הגבלה של זמן. כי אם איננה קיימת הגבלה כזו; הרי לגבי הסרטים אשר קיימים כבר בארץ, אפשר להרשות הצגתם עם הגבלה בזמן הופעת כל סרט.

פ. זוארץ:
דבר שני ברצוני לשאול, האם בתוך
המועצה לבקורת סרטים ישנם ב"כ
ארנונים כמו ארגון מלחמה בנאצים וכו', והאם הללו יותר
רבישים לנושא זה.

היו"ר ש. פרסיץ:
מר יערי העיר עכשו הערה אמנם
צדדית, אבל קולעת מאד. הוא
אמר כי המועצה הצבורית על מנת שתעשה את עבודתה כפי שאתם
דורשים, צריכה להקדיש ימים ולילות לכך. והאם אנשים
העוסקים בתפקיד צבורי יכולים להקדיש זמן רב כל כך? יתכן
שכל המבנה של המועצה הזו איננו נכון.

אני חפצה להתיחס להערותיכם, ולבחור
ועדת משנה, והייתי מבקשת את הצעותיכם. אני מוכנה לרשום את
ההצעות שהיו בקשר לזה ולהביא אותן להצבעה. בשבוע הבא נעשה
זאת.

(הישיבה ננעלה)